

02 mei 2021

GELIEFDE ALS GOD ONS ZO LIEFHAD, MOETEN OOK WIJ ELKAAR LIEFHEBBEN

Bijbellezing: 1 Johannes 4, vers 7 t/m 21

God is liefde, zo zegt Johannes. Maar als God liefde is, hoe kan het dan dat er zoveel oorlogen zijn', zo zei een man uit mijn eerste gemeente elke keer als ik bij hem op bezoek kwam. Misschien kunt u zelf ook wel een andere variatie op deze vraag bedenken: 'als God liefde is, hoe kan het dan dat...?' Eigenlijk stelt Johannes in zijn brief dezelfde kritische vraag, maar net iets anders: als God liefde is, hoe kan het dan dat... *jullie elkaar niet liefhebben?* Met de woorden van vers 8: 'wie niet liefheeft, kent God niet, want God is liefde'.

God is liefde

Laten wij eerst eens kijken wat Johannes daarmee zegt, als hij zegt dat God liefde is. Het is een zin die je moet proeven, waar je naar moet kijken, waar je steeds nieuwe dingen in kunt ontdekken. Zoals bij een diamant die je van alle kant bekijkt.

God is liefde. God *heeft* dus niet alleen ontzettend veel liefde, maar Hij *is* liefde. Een en al liefde. Om het met de titel van een liedje van Bløf te zeggen: *alles is liefde...* bij God.

Misschien dat sommigen van ons dat wel een beetje soft en wel erg eenzijdig geformuleerd vinden. Hoe zit het dan met Gods toorn en woede, die wij ook heel regelmatig in de Bijbel tegenkomen? God is toch geen vriendelijke oude opa die alles van zijn kleinkinderen leuk vindt? God is volgens de Bijbel toch ook een God die tuchtigt, die straft en ons opvoedt? God is toch *meer* dan alleen maar liefde? Hij is toch ook heilig? En Hij houdt ons toch ook strikt aan Zijn geboden en heeft daar zelfs sancties op gezet?

Nu, ik denk dat wij die heiligheid en die toorn van God en ook het oordeel zeker niet moeten vergeten – ook dat is voluit God, God in al Zijn verhevenheid en majesteit – maar al deze dingen staan in het kader van Gods liefde. Ik leg het uit:

Gods toorn is niet zomaar boosheid en frustratie richting ons mensen, maar Gods woede is ten diepste *gekwetste liefde*, omdat wij Gods liefde zo vaak kwetsen en vergeten te beantwoorden. Gods toorn is gekwetste liefde en door dat te stellen wordt Gods toorn niet afgezwakt, maar juist des te heviger en ernstiger! Want gekwetste liefde in een relatie gaat veel en veel dieper dan bijvoorbeeld frustratie vanwege je medeweggebruikers in het verkeer of iemand die bij de kassa voordringt. Gods toorn is gekwetste liefde en daarom juist heel ernstig. Juist vanwege Gods liefde. ... Zo moeten wij ook Gods tucht zien in het kader van Zijn liefde. Gods tucht – dat Hij ons opvoedt en mogelijk soms ook straft – ook dat is liefde en wel liefde die Hem nog veel meer pijn doet dan dat het ons pijn doet. Want wat doet het pijn voor een vader of een moeder als je je kind harder aan moet pakken dan je had gehoopt of dat je hem iets moet laten doen waar hij vreselijk tegenop ziet, maar wat echt beter voor hem is. Gods tucht staat in het kader van Zijn liefde, pijnlijke liefde voor God Zelf vooral. En ook de geboden van God zijn gevuld met Zijn liefde. Heilzame liefde, want: God heeft daarmee ons heil, ons welzijn in alle opzichten, op het oog. Alles staat in het kader van Gods liefde. Want God is liefde. In Zijn toorn en heiligheid, in Zijn tuchtigen en majesteit, een en al liefde.

Johannes vertelt nog meer over Gods liefde. Gods liefde is liefde die aan onze liefde voorafgaat, zo zegt hij. Vers 19: 'wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefhad'. Gods liefde wekt dus liefde op. Want liefde staat nooit stil. Zo is Gods liefde oneindige beweging. Gods liefde is allereerst die oneindige stroom van liefde tussen Vader, Zoon en Heilige Geest. (In dit

Bijbelgedeelte heeft Johannes het ook over zowel de Vader, als de Zoon, als de Heilige Geest.) God Drie-enig is een oneindige Bron van liefde, liefde tussen de Vader, de Zoon en de Geest, liefde die Hen eeuwig verbindt.

En deze liefde van de drie-enige God, deze liefde die altijd in beweging is en nooit ophoudt te stromen, stroomt over naar de aarde. Gods liefde is als een krachtige, vliegende stroom, die heel de aarde doordrenkt van liefde en zoveel andere stromen in beweging brengt. Gods liefde stroomt... en stroomt door ons mensen heen. Vandaar dat Johannes ook zegt: 'als God ons zo liefhad, moeten ook wij elkaar liefhebben'. Als die stroom van liefde, als die bruisende, bijzonder krachtige stroom van de liefde van God tot ons komt en ons overweldigt, hoe kan het dan dat die liefdesstroom in jouw en mijn leven zou stilstaan en de ander niet zou weten te bereiken? Ben je dan eigenlijk niet bezig om met je blote handen een hele rivier tegen te houden?

Het gevaar van woorden als 'stroom' en 'beweging' enzovoort, is wel dat je wat in het vage, spirituele domein kan belanden, waar alles licht, liefde en energie is enzovoort. Maar Gods liefde is niet vaag en algemeen. Nee, Gods liefde heeft een gezicht en is heel concreet. Gods liefde zien wij in het gelaat van Jezus

Christus, Zijn Zoon. Gods liefde voor ons... en de liefde die wij mogen doorgeven... krijgen vorm en kleur, diepte en gewicht door Jezus. (Zie: vers 9 en 10) We kunnen niet buiten Jezus om over Gods liefde spreken. En we kunnen gewoonweg niet buiten Jezus en Zijn voorbeeld om, om iets van deze liefde proberen door te geven. De ware liefde krijgt haar gezicht, krijgt haar diepte en inhoud in Jezus. ... Vandaar ook dat Johannes aan de ene kant zegt (vers 16) 'God is liefde en wie in de

liefde blijft, blijft in God en God in hem' en een vers ervoor zegt: 'al wie belijdt dat Jezus de Zoon van God is, God blijft in hem en hij in God'. God blijft in ons en wij in God door onze liefde... en door het geloof in Jezus. Want zonder Jezus begrijpen wij Gods liefde niet en ook niet hoe wij elkaar moeten liefhebben.

Laten wij elkaar liefhebben

Nu ik zo met u wat om die diamant van Gods liefde ben heengegeloopen om wat verschillende dingen te laten zien, wil ik wat meer naar de praktijk van ons leven toe. Want ook Johannes was niet van plan om bij de algemene beschouwingen te blijven; wat hij vertelde over God en Zijn liefde had tot doel om de gemeenteleden op te roepen, op te scherpen en in beweging te brengen. Maar met Johannes' oproep om elkaar lief te hebben, krijgen wij tegelijkertijd een prachtige belofte mee en die wil ik u eerst nog even laten zien. Johannes zegt in vers 12: *¹²Niemand heeft ooit God gezien. Als wij elkaar liefhebben, blijft God in ons en is Zijn liefde in ons volmaakt geworden. ... Als wij elkaar liefhebben, dan blijft God in ons... Wat een belofte! Dus: als wij elkaar liefhebben, dan is God heel dichtbij! Heel dicht bij God zijn, dat is dus niet iets heel spiritueels, iets mystieks, alleen voor geestelijk hoger opgeleiden – zoals die mensen die zich afsplitsten van de gemeente waar Johannes het over heeft lijken te denken. God ervaren, God heel dichtbij mogen ontdekken, is iets heel praktisch. Wanneer jij die liefde van God zult uitdelen en doorgeven en zult vieren met anderen..., dan zal God in je blijven, zo zegt Johannes. Dan is God concreet in je leven aanwezig. Echt. Dan zal God heel dichtbij jou zijn. God belooft het je!*

Nu naar de praktijk. Als God ons zo liefhad – zoals Hij met het zenden van Zijn Zoon heeft laten zien – dan moeten wij ook elkaar liefhebben, zo zegt Johannes (vers 11). Gods liefde in praktijk brengen, vraagt allereerst dat wij bij dit begin beginnen, namelijk *dat God ons zo bijzonder liefheeft*. We moeten beginnen bij de bron van liefde. Bij God. Laat die liefde van God de bron zijn waaruit je de ander liefhebt.

Ik heb in de afgelopen vijf, zes jaar een heel aantal huwelijksdiensten in de HWS mogen leiden en eigenlijk was dit het

zinnetje wat ik tijdens elke huwelijkspraak wel heb uitgesproken: laat de liefde van God de bron zijn van waaruit je de ander liefhebt. Nu, ook al heb ik het zo vaak gezegd en vind ik het nog steeds mooi om dit in elke huwelijkspraak te zeggen..., ik vind het wel erg lastig om in praktijk te brengen. Misschien herkent u het wel: ten eerste voel je je gewoon tot bepaalde personen meer aangetrokken dan toch anderen, voel je met bepaalde personen gewoon meer verbinding dan met andere personen, toch? En bij die personen, waarmee je verbinding voelt, is het niet lastig om die persoon lief te hebben. Vaak krijg je daar ook gewoon veel voor terug. In de andere gevallen, bij personen waar je je niet zo toe aangetrokken voelt, waar je gewoon niets mee hebt, of waar je aversie tegen voelt, voelt het liefhebben van de ander vooral als een opdracht. Een plicht. Een moeten, toch? Maar *zijn wij dan wel echt aan het putten uit de bron van Gods liefde?* Elkaar liefhebben, dat is niet slechts aantrekkingskracht of verbondenheid ervaren, of uit verplichting iemand liefhebben..., nee, het is putten uit de bron van Gods liefde, zo zei ik... Echt liefhebben, dat is: zoveel liefde in God en van God ervaren, dat je niets anders kunt dan de ander liefde geven. Want niet de ander is je bron, of je project waar je verplicht aan moet werken, *je moet je focussen op de liefde van God...* en dan pas op de ander. Want bij God mag je alles ontvangen wat je nodig hebt om de ander liefde te kunnen geven.

En dat is juist ook zo mooi! Je hoeft dus die liefde voor de ander niet uit je tenen te halen – want soms heb je die liefde gewoon niet – maar je haalt die liefde uit God. Uit die bron van liefde die nooit opdroogt. De liefde die bij jezelf aanwezig is, dreigt nog wel eens op te raken..., of blijkt heel selectief te zijn (laten wij eerlijk zijn)..., maar Gods liefde is zo'n overvloeiende stroom! Daarom bestaat het elkaar liefhebben allereerst uit tot je door laten dringen hoe lief God ons heeft.

Hoe lief God ons heeft? Als God liefde is, waarom is er dan...? Ik draai het om: 'als dit de wereld is..., als dit de wereld is, de wereld waar wij met elkaar zo hebben huisgehouden en onze verantwoordelijkheid hebben verzaakt, zodat er zoveel honger, onrecht, milieuschade enzovoort is..., als dit de wereld is, waarom wil God deze wereld dan nog redden? Waarom laat God Zijn Zoon voor deze wereld en door deze wereld zelfs kruisigen? Kan je het begrijpen? Nu, *dat* is Gods onbegrijpelijke liefde. Gods onbegrijpelijke liefde voor jou. En voor die ander naast jou. En voor al die mensen op de wereld. Probeer je steeds die liefde van God, die liefde van God voor jou en voor die ander voor ogen te houden... en kijk dan naar die ander, die jou liefde nodig heeft of misschien wel jouw liefde tegenhoudt. Liefde geven kan alleen maar echt en onbevangen en zonder bijbedoelingen, niet alleen uit verplichting..., als je eerst die liefde van God echt in je hart hebt ontvangen.

En dan kom ik gelijk bij het tweede punt, hoe je die liefde van God in praktijk kunt brengen naar elkaar toe. Om een ander werkelijk lief te hebben, om liefde te kunnen geven, is het heel belangrijk om jezelf lief te hebben. Sommige mensen lijken daar misschien weinig moeite mee te hebben. Die hebben het erg met zichzelf getroffen. (Vanaf de buitenkant gezien dan.) Maar anderen voelen bij dit punt heel erg veel pijn. Want ondanks al de complimenten van anderen en lieve gebaren, lukt het maar niet om jezelf lief te hebben. Ik kan daar in dit bestek niet al teveel op doorgaan, maar het is heel belangrijk om te beseffen dat u, dat jij *blijkbaar* zo waardevol voor God bent dat Jezus naar deze aarde gekomen is. Hij deed dat niet voor die.. en die... en die..., nee, Hij deed dat *voor jou!* Je hoeft jezelf echt niet allerlei vreugdevolle gevoelens aan te praten over wie je bent..., je hoeft niet blij te zijn met je prestaties..., maar sluit in je hart dat je *blijkbaar* voor God zo bijzonder kostbaar bent dat Hij voor jou Zijn Zoon heeft gezonden! Want als je dat beseft en als je jezelf dat steeds voorhoudt, dan kan je ook op een gezonde manier een ander liefhebben. Dan hoeft je een ander niet liefde te geven, om hopelijk ook wat aanvaarding terug te krijgen. Dan hoeft je geen compensatiegedrag te vertonen: altijd wat teruggeven, wanneer de ander je wat geeft. Dan hoeft je je schuldgevoel niet af te kopen door jezelf weg te cijferen voor een ander. Maar dan heb je het ook niet nodig om allemaal complimentjes te ontvangen voor alles wat je hebt gedaan voor een ander. Laten wij gewoon eerlijk zijn: wat zitten er vaak veel

laagjes onder die liefde die wij naar een ander laten zien, toch? Allemaal onzekerheid, angst, zoeken naar bevestiging enzovoort. Wat zijn wij vaak heel veel met onszelf bezig, met onszelf aan het worstelen in onze verhouding tot een ander. Jezelf zien als waardevol voor God, *dat* helpt je om op een zuivere manier een ander lief te hebben. *Geliefden* (!, vers 11), *als God ons zo liefhad* – eerst jezelf zien in Gods liefde – *dan moeten wij ook elkaar liefhebben*. Of met vers 19: *wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst liefhad*.

Als je je eerst focust op die liefde die God voor jou heeft, bewaart dat je voor allerlei valkuilen waar wij allemaal maar al te gemakkelijk in stappen. Je focussen op de liefde van God maakt je liefde naar je medemens zuiver, oprecht en zonder bijbedoelingen. Maar die liefde van God helpt is ook ons voorbeeld hoe wij liefde moeten geven. Jezus is ons voorbeeld. Jezus is voor ons een voorbeeld van geduld, van genade, van vergevingsgezindheid, van onbevooroordeeld zijn richting de ander. Van opoffering ook. En weet u wat daarbij ook heel belangrijk is? *Je verplaatsen in de ander*. Niet dat wij voor de ander moeten gaan denken, dat is weer zo'n valkuil: hij zij zal dit wel fijn vinden... en als het anders uitpakt dan wij hadden gedacht, vragen wij ons af hoe die ander zo ondankbaar kan zijn voor onze aandacht... Niet voor een ander gaan denken, maar wel ons in de ander verplaatsen. Proberen om haar tranen te begrijpen, ook al blijft zij er voor je gevoel veel te lang in hangen. Proberen om te begrijpen waarom hij altijd doet zoals hij doet, ook al stoor je je er mateloos aan. Proberen te verstaan waarom die jongere dit of dat zo belangrijk vindt, terwijl je er zelf helemaal niets mee hebt. Proberen om de wereld te zien door de ogen van die ander. En daarbij vragen stellen: 'vertel eens, wat betekent dit voor jou?' Wat voor gevoel roept dit bij je op? Niet voor die ander denken, niet die ander als object van liefde beschouwen en jouw liefde in de maag splitsen. Maar die ander willen kennen, willen verstaan. Dat is jezelf oefenen in de liefde om ook werkelijk op een goede en gepaste manier liefde te kunnen geven.

Maar dat betekent niet dat je van die ander dan alles goed heeft te vinden. Dat deed Jezus ook niet bepaald. Of dat je je eigen gevoelens of mening maar helemaal moet wegstoppen. Nee, wees eerlijk. Transparant naar de ander toe. De mantel der liefde om alles te bedekken van een ander, hoeft je niet uit te kast te pakken. Onder die mantel gaat het vaak stinken. Maar wel betekent het elkaar liefhebben vaak ook een stukje pijn accepteren. Want de ander liefde geven maakt jezelf kwetsbaar. Het brengt risico's met zich mee. Het zorgt soms voor teleurstellingen. Het zorgt ervoor dat je ook gekwetst kunt worden. C.S. Lewis schreef in dit verband: *heb lief en je hart zal ongetwijfeld pijn lijden en misschien wel breken. Als je dat tot elke prijs wilt voorkomen, dan moet je aan niemand je hart geven, zelfs niet aan een dier*.

We krijgen een opdracht mee. Heel praktisch: laten wij elkaar liefhebben. De echt praktische tips heb ik weggelaten. Misschien kunnen wij elkaar daar nog in helpen, door met elkaar via Facebook of de weekbrieven te delen hoe je in deze coronatijd toch mogelijkheden ziet om elkaar liefde te geven. Ik wilde in deze preek vooral iets van die liefde van God in al zijn facetten laten zien. Want dat is de bron van onze liefde tot elkaar. God is liefde. Al Zijn doen en Zijn hele zijn is liefde. Liefde die voortdurend in beweging is. Liefde die stroomt. Liefde die bedoelt is om ook over deze aarde te stromen. En ik heb gewezen op hoe wij die liefde kunnen laten stromen door eerst onszelf in die spiegel van Gods liefde te zien..., die liefde tot ons door te laten dringen – Gods liefde voor mij! – en door die liefde vervolgens als voorbeeld te nemen. Onbevangen naar de ander toe. Onszelf inlevend in de ander. Kwetsbaar. Een stukje pijn verdragend.

Heeft u, heb jij al een idee hoe je dat deze week in praktijk gaat brengen? Wat zou je kunnen doen deze week? Maar vergeet niet eerst jezelf in Gods spiegel te zien. Want *geliefden, als God ons zo liefhad... moeten wij ook elkaar liefhebben*.

Heeft u vragen of een reactie: ds. E.G. (Eddy) de Kruijf // 06- 40 62 29 38 // dekruijf@live.nl